Jak s tématem pracovat

Smysl sady: porozumět tomu, proč si 17. listopadu připomínáme dvě různé historické události. Oficiální název svátku je Den boje za svobodu a demokracii a Mezinárodní den studentstva. [S8]

Co má žák na konci umět

- Rozlišit nacistické represe roku 1939 a protesty proti komunistickému režimu roku 1989; vysvětlit jejich spojení studentskou připomínkou. [S1, S3]
- Uspořádat hlavní události, rozlišit spouštěcí událost od postupné politické změny a doložit odpověď konkrétním údajem. [S3, S6]
- Odlišit ověřitelný údaj od hodnocení, uvést původ informace a nepokládat opakování zprávy za důkaz. [S4]
- Vysvětlit vlastními slovy význam svobody projevu a pokojného shromažďování, včetně respektu k právům druhých. [S11]

Zařazení a věk

Dějepis, výchova k občanství a práce s informacemi. Jde o doporučené pedagogické zařazení; konkrétní cíle a hloubku zvolí učitel podle ŠVP. Sada nepředpokládá, že všichni šesťáci již probírali moderní dějiny. [S9, S10]

6.-7. ročník: základní režim aplikace, pracovní list A, karty s nabídkou dat. Předem vysvětlit slova okupace, demonstrace, represe a stávka. Číst ve dvojici a dovolit ústní odpověď.

8.-9. ročník: rozšířený režim aplikace, pracovní list B, porovnání typu zdrojů a důsledků událostí. Vhodný je společný výstup C. Listy A a B jsou alternativy, není nutné vyplnit vše.

Pomůcky

Jeden počítač s projektorem nebo zařízení pro dvojice; internet není potřeba. Vytisknout zvolený pracovní list a případně karty, připravit papír A3 a fixy. Odkazy na původní zdroje se otevírají jen při připojení.

Hodina, projekt a bezpečné vedení

Varianta 45 minut

- 0-5 min: na tabuli napište 1939 a 1989. Žáci formulují, co již vědí a co chtějí zjistit; domněnky zatím neopravují spolužáci.
- 5-15 min: společně projděte Dva příběhy. Zdůrazněte dvě odlišné diktatury a rozdíl mezi Československem v roce 1989 a dnešní ČR. [S1, S3, S6]
- 15-27 min: dvojice vyřeší Roztřiď události a jednu úlohu Detektiva informací; u odpovědi přečtou vysvětlení.
- 27-37 min: pracovní list A nebo vybrané otázky B; krátké sdílení důvodů odpovědí.
- 37-42 min: závěrečný kvíz nebo jeho výběr na projektoru. 42-45 min: výstupní lístek z listu C.

Varianta 90 minut / dvě vyučovací hodiny

0-8 min vstupní otázka; 8-20 min Dva příběhy; 20-35 min digitální úlohy; 35-45 min řazení karet. Po přestávce: 45-65 min důkazový miniplakát, 65-78 min prohlídka výstupů a zpětná vazba, 78-85 min kvíz, 85-90 min výstupní lístek. Úkoly a role jsou na poslední straně karet.

Citlivé téma

O popravách a násilí mluvte věcně, bez drastických obrazů. Nehrajte scény výslechu, policejního zásahu ani role obětí a pachatelů. Nabídněte místo veřejné diskuse písemnou reflexi. Žák nemusí sdělovat rodinné postoje ani příběhy; rozhovor s pamětníkem není povinný.

Nevyžadujte „správný“ politický názor. Hodnoťte přesnost, práci s důkazem a respekt při diskusi. Různé zkušenosti a motivace lidí nelze převést na jediný příběh. Nepravdivá fáma o úmrtí studenta nevyvrací doložené policejní násilí. [S3, S4]

Historická shrnutí v sadě jsou autorské parafráze, modelové věty jsou označené. Symboly v aplikaci jsou ilustrace, nikoli dobové dokumenty. Soupis S1-S11 je v samostatném PDF Zdroje; ověřeno 15. 11. 2026.